

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVII. Ч. 144. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця 23-го червня 1939.

No. 144. Jersey City, N. J., Friday, June 23, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Нам „Свобода“: Вілгем 4-0237. — Нам „У. Н. Сомер“: Вілгем 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОТРЕБА ЗДОРОВОГО ДУМАННЯ

КЕЙМБРИДЖ (Масачусетс). — Відомий американський юрист Гренвіл Кларк на закінченні року в місцевій каледжу виголосив промову, в якій сказав, що в нинішніх часах, коли події біжать з великою швидкістю і коли з усіх сторін нам накидають відмінні опінії про ті події, кожний чоловік мусить думати скоро, здорово і глибоко. „Нинішнє життя газета є енциклопедією“, говорив він. „З винятком хіба аскетів, кожний чоловік впроваджує цілого дня зустрічається з різними книжками, брошурами, журналами, місячниками, образами; з засіданнями, дискусійними групами. Крім того має радіо, що або заколює його до сну, або з сну розбуджує. А цього ще більше буде, коли впровадять телевізію“. Він говорив, що в тім круговороті подій чоловік мусить визнаватися, мусить привикнути до нього, пізнати його правила і припинитися до всього так, як ми припинилися до автомобілів по вулицях і машинового руху. Хто не припинювався, на того з кожного вугла чигає нещастя.

ДОЗВОЛЯТЬ РОБІТНИКАМ ШЛЯХОМ ГОЛОСУВАННЯ ВИБРАТИ ЮНІО.

ВАШИНГТОН. — Комітет взаємовідносин праці повідомив, що в своїх постановках він впровадив важку зміну, а саме, юніоні робітники відтепер можуть шляхом голосування рішати, до якого робітничого проводу вони хочуть належати, до К.П.О. чи до А.Ф.Л. Рішивши, де вони хочуть належати, комітет взаємовідносин праці постарався про те, щоб підприємці закривали з ними контракти праці.

ОБСТРУКЦІЯ В КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — В конгресі блок сенаторів, що є за інфляцію і піднесення цін на срібло, почав обструкцію і не хоче допустити до нарад над іншими справами, доки не буде поладана їхня справа. Один з обструкціоністів, сенатор Томас, здержував сенат у той спосіб, що від год. 11:30 рано до 5 пополуноді говорив „промову“, в якій фактично розказував про історію американських фінансів від найдавніших часів. Та за правилами йому ніхто не мав права відібрати голосу. По ній наступали інші „промови“, що теж будуть здержувати наради сенату.

ПРОРОКУЄ ЗГОДУ В РОБІТНИЦТВІ.

ДЕНВЕР. — Секретарка праці, пані Перкінс, заявила, що в короткому часі таки прийде до цілковитої згоди між двома робітничими фракціями, хоч їм провідники, Джан Луїс і Вільям Грін, заявляють, що відносини погіршилися.

ПРОДАЛИ ГАЗЕТУ „НЬО ЙОРК ПОСТ“.

НЬО ЙОРК. — Газета „Нью Йорк Пост“, що є найстаршою газетою в тому місті, перейшла в інші руки. Її купив швейцарський радник Джордж Бейкер від Дейвіда Стерна, що шість літ тому забув її і був головним директором.

„ДОБЛЮ ПІ ЕЙ“ ВІДПРАВЛЯЄ ЛЮДЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Внаслідок зменшеного бюджету для „Доблю Пі Ей“ головний директор Герингтон звелів припинити дальшу будівлю деяких будинків. Також звелів поступово відправляти людей з праці. Приблизно відправляють по тисячу осіб тижнево.

ВЕЛИКІ ЗАКУПИ ЗБРОЇ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Внаслідок воєнних страхів в Європі деякі європейські держави роблять в Америці великі закупки зброї. Вже цього року закупили вони на 50 мільйонів доларів літаків, скорострільів і вибухових матеріалів. Коли темп закупок буде так продовжатись до кінця року, то Америка цього року продасть на 130 мільйонів доларів зброї. Купують головню: Англія і Франція.

ФАРЛІ НАКЛИКАЄ ДО СПОРТУ.

НЬО ЙОРК. — На зїзді спортового клубу головний помічник Фарліс сказав, що американська молодь повинна вправляти спорт, бо це потрібне не лише для неї самої, але для цілої нації. Америка не є мілітарна країна. Військове знання тут не є таке популярне, як в європейських країнах. А тому кожний молодий чоловік повинен надолужити це своїми особистими заходами. Спорт заправляє молодь до військового діла.

ГУБЕРНАТОР ЛУІЗІЯНИ УСТУПИВ.

БАТОН РУЖ. — Губернатор Луїзіани, Річард Леч, внаслідок лихого здоров'я мусів уступити зі своєї посади. На його місце, як найближчий по ранзі, прийшов брат застріленого в 1935 році Гю Лонга, Ерік Лонг. Гю Лонг зумів колись створити у своїм стеїті таку політичну машину, що при допомозі неї фактично диктував краєм. Атентат на нього виконано як спротив проти його сили.

АРЕШТУВАЛИ ЗА НАДУЖИТТЯ В ЗАРЯДІ „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ“.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС (Нью Йорк). — Влада арештувала місцевого директора „Доблю Пі Ей“, Чарльза Таадія, за те, що він спронував публічні гроші.

ВІДКИНУЛИ ВІДКЛИК ЧУЖИХ ЛІКАРІВ.

ОЛБАНІ. — Апеляційний суд відкинув прохання двох чужинецьких лікарів, що свідочили з Німеччини, щоб вони могли практикувати медицину в Америці без одобрення своїх свідочів.

ПОВОРОТ ДОДОМУ.

Закінчуючи свою подорож по Канаді й Злучених Державах, що була для них справжнім триумфом, англійський король Юрій і королева виїжджають додому з Галифаксу кораблем „Емпрес оф Бритен“.

ВІТАМІНА „Ц“ У КВАСНОМУ МОЛОЦІ.

Недавно переведено нові дослідження скоровітності вітаміну Ц (аскорбінової кислоти) в молоці та над їх змінами під впливом різних фізичних і біологічних елементів. Палляди на та Аношкіна ствердили, що пересічно в одній літрі молока знаходиться 16,5 мг. вітаміну Ц, а ця кількість хитається між 9,2 і 28,4 мг. При цьому не мають значущого впливу на ці хитання. До найцікавіших дослідів дійшли при дослідженні над обсягом вітаміну в квасному молоці. Виявилось, що підчас молочної ферментації дуже часто помітний кількісний зріст цієї вітаміни, і то навіть тоді, коли молоко перед заквашенням було переражене. Згадану прикмету синтезу аскорбінової кислоти мають усі бактерії молочного киснення, зокрема такі, як стрептококкус лактіс, креморіс і цитроворус. Вітаміни переходять з бактерій до молока, а нагромаджуються їх найбільше в 2 і 3 дні після заквашення. Переведені біологічні дослідження з заквашуванням молока на хворих морських свинках виказали, що це молоко діляло як протизморботивний засіб.

ЛІК ПРОТИ ГНИТТЯ.

З вуглевого двоокису та амоніаку виробляють тепер штучну лікувальну рідину, що то помічна проти гниття ран. Попередньо вживали лікарі мушкетерів для того, щоб припинити гниття небезпечних ран. Та коли досліджено, що рани від мушкетерів не тільки тому скоро гоїться, що черва зїдає гниліну, але ще більше від того, що муша черва витворює у рані протигниттєву рідину, то вчені почали досліджувати, якби то виробити штучну рідину проти гниття. І вкінці таку рідину вдалося виробити з вуглецевого двоокису та амоніаку.

ХОРВАТИ ГОТОВІ ІТИ З СЕРБАМИ НА ГОЛГОФТУ.

Один з чільних хорватських політиків, д-р Субашич, мав на Зелені Свята в Дельніцах політичні збори, на яких він сказав про хорватське питання таке: „Хорватський народ хоче цієї держави, але вона мусить бути ліпше впорядкована, щоб однаково задовольняла всі три народи. Хорвати тим більше бажають собі існування цієї держави в теперішніх тяжких часах, коли над цілою Європою зібралися чорні хмари.“

Хорвати готові разом із сербами йти на Голгофту, коли це буде потрібно, але тільки під умовою, щоб перед тим між хорватами й сербами по брацьких вирішилися всі спірні питання, бо на Голгофті вже не мож було створити порозуміння.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС У ПЕРЕМІШЛІ.

Перед окружним судом у Перемішлі почався процес проти Ісаака Ребугу та 11 г-в приїхав за обманом на шкоду Центральної Ремісничої Каси в Львові. Між підсудними є два адвокати, один лікар і 9 купців. Обширний на 60 сторінок акт обвинувачення торкається зловживань, що їх допустилися підсудні на шкоду згаданій Ц. Р. Каси. Акт обвинувачення підтримує прок. Ковинський з Львова, бо процес мав відбутись у Львові. Однак апеляційний суд у Львові делегував переміський суд тому, що в Перемішлі мешкає більшість свідків і підсудних. Процес потриває коло 10 днів.

БЛАКИТНИЙ КИТ У МУЗЕЮ.

Найбільшою тваринною світу є блакитний кит. Зараз по уродженні він має 7 метрів довжини, а як дорослий 22—27 м. Цю породу кита можна побачити у всіх океанах світу, та найбільше його на Північному Ледовому океані. У риболовний сезон 1936/37 р. зловили 32.821 кита, з чого було 14.183 блакитні.

Недавно в інституті природознавства в Британському Музею усталили модель того кита природної довжини (27 м.), зробленої з гіпсу і цементу на дотрагнутою кісткою. Модель зроблений докладно на основі фотографічних знімків і описів ловців китів. Для поміщення цього моделю треба було вибудувати спеціальну салью.

ЗА ПОБИТТЯ ВІЗНЯ.

Перед окружним судом у Львові станув поліцей Р. Бавмберг, якого прокуратор притягнув до відповідальності за побиття в'язня Івана Космича, арештованого за крадіж. Акт обвинувачення каже, що підсудний штовхав в'язня і копав, бив його в арешті кайданами по руках, а гумовою палицею по плечах і ногах, щоб ось так приневольити його признатися до вини. В побитті стверджено рану над оком, синяки на плечах та пухляку на плечах. Підс. Бавмберг не признається до вини, але свідки його обтяжують і підтверджують акт обвинувачення.

ЗАВАЛИВСЯ ТУНЕЛЬ.

У зв'язку з електрифікацією залізничного шляху Рим—Анкапа завалився під Нерві тунель і присипав 10 робітників. Підчас негайної рятувочної акції витягнули одного вбитого робітника, трьох важко ранених. Залізничний рух на цьому шляху перервано на три дні.

СТАВЛЯТЬ ЩОРАЗ НОВІ ПЕРЕШКОДИ „РІДНІЙ ШКОЛІ“

ЛЬВІВ. — „Рідна Школа“ мусить поборювати не тільки тяжкі матеріальні перешкоди, але постійно боротися з новими розпорядками польської влади, що гальмують її зріст. Та є фактом, що, не зважаючи на всі ті перешкоди, школа „Рідної Школи“ виказує постійне збільшення учнів. Тепер є нова перешкода. Польська влада дозволяє т. зв. районізацію шкіл „Рідної Школи“, себто дозволяє призначати молоді тільки з близьких околиць, а, як відомо, в школах „Рідної Школи“ є багато молоді з Волині й Холмщини. У звітах „Рідної Школи“ підкреслено, що ця інституція завдячує своє існування і свій розвій у великій мірі жертвенності українського громадянства в Америці.

НАЗНАЧАТЬ ТЕПЕР УЖЕ ДЕНЬ 1. ЛІПНЯ.

БЕРЛІН. — Кореспонденти американських газет дали заповідати, що „щось“ станеться 1 то вже 1. липня. Судять це по тім, що приспівено речення німецьких маневрів, у яких візьме участь 1,500,000 німецьких жовітерів.

КОГО І ДЕ ЗАТАКУЄ НІМЕЧЧИНА?

Далі заповідають, що коли прийде до якоїсь заверуки, то вона буде звернена проти Польщі. Це Німеччина готова вдарити на Польщу відразу з двох боків: з боку Данцігу і польського Шлеська. Заявши Шлеськ, Німеччина відістане тим чином Польщу від великого промислового центра. Це відтягання від вугілля малоб спаралізувати відразу цілу польську промисловість.

БОЯТЬСЯ НАВІТЬ СТУДЕНТСЬКОГО ЗІЗДУ.

ВАРШАВА. — Польська преса подає, що у Відні відбувся зїзд українських студентських організацій. Є це значущий річний зїзд студентської організації, відомої під скороченим іменем „Цесус“. В нарадах мали взяти участь делегати 32 українських студентських організацій з різних країв. Польська преса згадує за ухвалення резолюції в справі боротьби за незалежну Велику Україну і каже, що це була „спроба оживити український визвольний рух“.

КОНФЛІКТ З ЯПОНІЄЮ В КИТАЮ.

ШАНГАЙ. — Ситуація на Далекому Сході погіршується, коли йде про тертя між Японією, Англією, Францією та Злученими Державами. Японська армія заняла пристань Сва-тун, а командант японської флотії приказав чужинецькій флотії негайно забратися з пристані. Це відносилось також і до двох американських воєнних кораблів. Проти цього заперечувався адмірал Ярлен, командант Азійської Флотії Злучених Держав. Покищо не знати, чи все те скінчиться на писемних протестах з боку чужинецьких кораблів, чи буде повзата інша акція. Японський уряд настає на те, щоб усі чужинецькі кораблі опустили терен японських воєнних операцій. Це вважають початком до того, щоб викинути всіх чужинців з т. зв. концесій у Китаю і завести „новий порядок“, себто піддати Далекий Схід під контроль Японії.

НОВІ ГОСТРІ МІРИ ПРОТИ ЖИДІВ.

ПРАГА. — Проголошено декрет, яким наказано жидам, що живуть у протектораті, себто в Чехії і Моравії, щоб згодили все своє майно до 31. липня 6. р. Обчислюють, що це майно жидів вносить до 17 біліонів корон. Декретом обнято коло 200,000 жидів. Вони мають згодили до банку все золоті, срібні, дорогоцінності і цінні образи та інше подібне добро. Заборонено продавати нерухомості чи підприємства без дозволу влади. Чеська влада хотіла, щоб власність жидів перейшла в чеські руки, і то так, щоб жиди поспішали стільки, скільки припадало на них пропорційально до їх числа населення. Чехи однак не хотіли, щоб жидівське добро перейшло в німецькі руки. Німецький декрет є для них несподіванкою.

НЕМА ДАЛІ ЗГОДИ.

МОСКВА. — Представники Англії й Франції дали торгуватися з Советами в справі військового союзу, прокладають нові пропозиції, але без успіху, бо Совети дали домагання права на випадок війни ввійти зі своїми військами до Фінляндії, Латвії й Естонії.

ДУМАЮТЬ, ЩО СТАЛІН ВИГРАЄ.

ГЕЛЬСІНГФОРС (Фінляндія). — Фінляндія, Естонія і Латвія вперто відмовляють Советам права нападати їх країну на випадок війни Советів з якоюсь чужою державою. Але побоюються, що Англія і Франція таки вкінці непустять і дадуть Советам свою згоду на таку інвазію. Таким чином нахабство Сталіна готово таки виграти.

ОТ РАЗ ОПТИМІСТ!

ЛОНДОН. — Англійський міністер заграничних справ, Галіфакс, вірить, що все закінчиться мирно на Далекому Сході, а також, що Англія і Франція таки придуть до порозуміння з Советами.

ПРО ПОЛЬЩУ І НІМЕЧЧИНУ.

ТОКІО. — Польський амбасадор відвідав японського міністра заграничних справ і обговорював з ним європейську ситуацію, зокрема справу Данцігу, в яку замішані Польща і Німеччина, а та остання є союзницею Японії в протипольських фронтах.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Видання щотижня три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	Один рік	\$6.00
На шість місяців	\$3.25	Шість місяців	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Три місяці	\$1.75
Часопис в англії (з англіїською мовою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	Один рік	\$2.00
На шість місяців	\$1.25	Шість місяців	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	Один рік	\$9.00
На шість місяців	\$4.75	Шість місяців	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Три місяці	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Канцелярія має право посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СКАЛКА В ЧУЖІМ ОЦІ

На виставі в Сан Франсіско виставила Федерація Контролі Уродин свій експонат. Проти цього експонату підняв протест місцевий католицький єпископ. Коли його запрошено до участі у відкритті вистави, він заявив, що не може цього зробити так довго, поки з вистави не усунуться експонату Федерації Контролі Уродин, котрої основним засадам протиставляється католицька церква. Виставовий комітет спершу не захотів усунути експонату і єпископ не взяв участі у відкритті вистави. Коли однак католики стали говорити про бойкот вистави, виставова корпорація уступила і заставила Федерацію Контролі Уродин зняти з вистави свій експонат.

Такі факти описують різні так звані ліберальні газети Америки й висказують притому критично про поступок єпископа. Наприклад ньюйоркський ліберальний тижневик "Нейшен" називає поступок єпископа наступом на американські свободи. Він навіть закидає католицькій церкві, що вона виступає шораз агресивніше проти американських свобод. Тимсамим часопис закликає своїх читачів до спротиву цій політиці.

Не входячи в саму суть цієї справи, годиться не дати забути іншій справі, під багатьма оглядами дуже подібній до сан-франсиської. На другій Світовій Виставі, що відбувається рівночасно з сан-франсиською, а саме на Світовій Виставі в Нью Йорку, захотіли виступити американські імigrанти з України й роджені тут їх діти. Захотіли вони не виставляти препаратів до запобігання уродинам, але захотіли показувати свою музику, співачку, й танкову культуру. Не хотіли, значить, показувати щось, що на всякий випадок є з морального боку спірним і сумнівним, але щось, чого культурну вартість признають усі люди без винятку. Проти бажання за-продукувати ці культурні прояви запротестував більшовицький уряд Росії на тій основі, що, мовляв, такі культурні прояви українського народу представляти на виставі він вимовив собі для себе. В цей спосіб цей російський уряд, закувши в кайдани свободний розвій української культури московською диктатурою, пробував розтягнути свої лабеті ще й на українську імigrацію та її в Америці роджену молодь.

Українська імigrація жде тепер з великим зацікавленням, що скаже та сама американська преса, що протестувала проти протесту єпископа проти експонату, що, на думку того єпископа і його церкви, є неморальним. Коли на думку цієї преси треба протестувати проти, як це вона називає, посягнень проти американських свобод, з боку будь-якого американського громадянина, то чи треба протестувати проти посягання на американські свободи американських громадян з боку чужого уряду, та ще до того диктаторського?

ЯК ГАЛИЦЬКІ УКРАЇНЦІ ВІДГУКНУЛИСЬ НА ВІЙНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ПРОТИ ПОЛЬЩІ

(6)

Найзавзятіші селянські повстання були в околиці Нароля, Бельзів та Липська. Містечко Липське заселене поляками та жидами, де скоринилося було теж багато поляків утікачів, постановили боронитися проти повстанців, яких було до 2,000. Тому повстанці відступили трохи, а хто лише хотів вижити з Липська, того довели й убили. Вкінці спалили містечко, згоріло тут самих осад 235, а вбитих 50. Вбили понад 1,000 людей, себто ціле містечко. Назвица вбитих, подані в актах, самі польські, тож зрозуміла жорстокість повстанців. Ті самі люди спалили село Липе, заселене самими поляками. Здобули замок, усіх, що там були, повбили. Відси пішли до Бельзи, спалили двір і десять мазурських хат. З жидами не робили ріжниць, чи вони свої, чи захожі.

Після відходу козаків зпід Замостя прийшов полковник Капустя здобувати Городок. Українські міщани умовилися із ним, щоб не здобувати міста, то дадуть йому окуп. О-

куп зібрали майже виключно від поляків. Місто осталося неушкоджене, лише замок здобули і знищили все, що там було.

Селяни з Дроздович, Мальчик і Каменобродів під проводом своїх священників спустошили двір у Дроздовичах, який діляч був віддав під опіку священника Антона. Та той священник перший попрядував селян на двір. Діляч частини Яніска, Космідер, вніс 20, квітня 1649. р. до сусу скаргу на священника з Яніска, що разом із своїми парохіями та селянами із Лозини і міщанами з Крехова та Янова спалили його двір, а худобу і збіжжя забрали. Українці в Яворові повстали проти Польщі ще перед приходом козаків, знищили костел і польське приходство, замок, де було зложено багато шляхетського добра. 3 міста перейшли на околицю. Знищили замок і двори в Краківці, Коханівці, Гнилицях, Порудні й ін. Всюди забирали воєнне приладдя, знаки, харчі, збіжжя; самого сіна вивезли до Яворова на 660

ГАНЕБНА РОЛЯ ГЕНЕРАЛА ПРХАЛИ

(Передрук з часопису "Рідне Слово", що виходить у Руськім Керестурі в Югославії, де то живуть імigrанти з Закарпаття, що тепер дали притулок багатьом Січовикам, раним і збігцям з Карпатської України).

Польська газета "Ілюстровани Курер Подзенний" цими днями помістив розмову з колишнім генералом чеської армії, Прхалою. Він заявив між іншим, що саме він унеможливив напад карпатських Січовиків на Польщу дня 14. березня, розброївши Січ. Перед розброєнням Січовиків — каже Прхала — дав до себе закликати прем'єра Волоши-на, якого вівзав, щоб Січовики віддали зброю. А коли Волошин на це не згодився, то він, щоб "урядувати Польщу", збройно виступив проти Січовиків. Наслідки цієї сутички відомі. Далі Прхала твердить, що чеське військо три дні боронило Хуст перед мадяра-ми... Ось твердження "героя", що так ганебно зрадив українців, свою батьківщину та дезертирував з фронту!

Нам довелося чути про ті самі події з абсолютно довірливих джерел і ми вважаємо конечним подати коротко дійсний стан перебігу трагічних днів Карпатської України, щоб баламуство не ширлося.

Отже фактичне пояснення: Чеського генерала Прхалу в Карпатській Україні не визна-ла міністром ані влада, ані цілий народ за його майже двомісячне "міністрування" тому, що його іменовано міні-стром Карпатської України протиконституційно. За той час його не запросили ні разу на засідання ради міністрів, у владній будівлі був раз і тоді власне довідався, що його там за міністра не приймають. Перебував здебільшого в Празі, а коли був у Хусті, то спав під захистом чеського війська, а розділив під охороною двох панцирних авт. бо знав, що населення його ненавиділо.

Вночі на 14. березня Січова Команда довідалася, що на ранок мадяри готуються напасти нашу територію. Тому, що чеське військо було розполіти-зоване генералами Прхалами: було ненадійне, рішено ви-слати на охорону мадярської границі частини Січовиків. З наказу влади Карпатської У-країни жандармерія передала свої запаси зброї Січовикам, що мали зараз же зранку вирушати на мадярську границю. (А не на польську, як бреше, щоб підлизатися, пан "гене-рал"). Для цього були наван-тажені пригатовані авта.

Є чистою видумкою цього "генерала", що він викликав до себе (!) тодішнього прем'є-

ра А. Волошина вночі, далі таксамо є брехнею, що озброєні Січовики мали обсади-ти польську границю. Очевид-но пан "генерал" Прхала ти-ми брехнями тепер у Польщі хоче зробити емігрантську кар'єру. Ця його чергова ганеб-ність лише характеризує його неморальність і кидает троси нового світла на його особу. Тепер мимоволі насувається питання:

Чи пан "генерал" Прхала не був підкуплений мадярами, щоб робити й зробити в Кар-патській Україні якнайбіль-ший заколот та не порядок і тим облекшити їм окупацію?

ПО УКРАЇНСЬКИМ ДНІ

Уже минуло кілька днів від нашого виступу на Світовій Виставі в Нью Йорку. По ві-стях про трагедію Карпатської України геройська постваа на-ших Січовиків була однокрою розрадою для тих, що їх при-давало наше нове національне нещастя. А тепер те, що ми-таки перебороли тяжкі пере-коди і здобули на Світовій Виставі місце на маніфестацію між державними народами для недержавного українського на-роду — є для нас іншого роду радістю, але всаки такою, що означає перемогу Україн-ського Імени.

За 50 літ існування україн-ської імigrації в Америці ми-ще ніколи не виступили разом у такому величезному числі, як це було 18. червня на Укра-їнським Дні на Світовій Виста-ві в Нью Йорку. Українська імigrація вислала на цей Укра-їнський День понад 50,000 учас-ників! І цією своєю масовою участю та своїм культурним виступом вона заманіфестува-ла свою організованість і свою велику живу силу. Вона до-казала, що, не зважаючи на най-більші труднощі, вона та-ки потрапить іти вперед та побороти кожну перешкоду, з якою вона тільки стрінється на своєму шляху до поступу, до волі.

Є 58 ріжних націй, які за-ступлені на Світовій Виставі і мають там свої павільони. І коли мова про високі будівлі, про великі мармурові статуї, то українська імigrація не спромоглася побудувати того роду павільону. Та зате, за-мість мертвих мурих, високих

Бо дуже дивно виглядає те, що саме в той день і в ту ж годину, в 6 год. 14. березня, коли мадяри розпочали наступ на Карпатську Україну, пан Прхала дав чеському війську наказ стріляти в Хусті до Січовиків, обеззброювати їх, чим само собою вніс шкідли-вий заколот у справу оборони краю, а крім того стягнув до Хусту з границі повзи й пан-цирні авта, ослабивши й без того невеликі військові сили на мадярській границі.

Взагалі вся діяльність і по-ступовання пана Прхали в Карпатській Україні та його теперішня розмова доказу-ють, що він або нужий запро-данець або звичайний маляк. Бо твердить, що чеське вій-сько борнило три дні україн-ські границі, коли воно ганеб-но зрадило, — може лише лю-дина, хора на мозок, або пла-чений агент - провокатор.

мрамурових будівель, украї-нська імigrація виставила зо-всім іншого роду павільон. Українська імigrація вистави-ла живий павільон, павільон, видивлений не з мертвих ма-мурових плит, але павільон, зложений з 1,000 живих цвітів української американської мо-лоді. І цей най живий паві-льон промовляв 18. червня жи-вою українською пісню, у-країнськими танцями, украї-нською музикою, українськими народними строями. А така мова заговорила до умів і сер-дечь присутньої на нашому Дні своєї й чужої публіки краще й успішніше, ніж це могли зробити мертві мури.

Українська імigrація, ви-славши десятки тисяч учасни-ків і виставши тисячу мо-лоді для виведення програми на Українським Дні, дала тим доказ великого розуміння сповнення обов'язку супро-ти свого поневоленого народу. Цей нарід не міг бути заступ-лений на Світовій Виставі, бо не має своєї держави. Ось то-му українська імigrація і її ро-джене тут моїде покоління взяли на себе цей почесний о-бв'язок заступити свій нарід на цій Виставі. І треба сказати, що це представництво було гідне й достойне, як пристало на свідому імigrацію великого українського народу.

Д. Галичнин.

НОВІ КОРИСТІ ЗО СКЛА.

При виробках ріжних ужит-кових предметів дуже мало жували досі скла. Тепер знач-но поширилося число скляних виробів. Ось нпр. дуже часто тепер виробляють зо скла ру-ри у хемічних фабриках, бро-варях, прутти зо скла на всякі вишала, клямки, тягарці до сі-тей у риболовстві. Зо спеці-ального скла, дуже відпорно-го на впливи хемічні і теп-лові, роблять теж кухонну по-судину, врешті штучну вовну, т. зв. отуліну.

В останніх часах виявило-ся, що скло можна обробля-ти твердими стопами. Можна його точити, фризувати, гра-верувати і гвінтувати, як теж лущити металеві частини скля-ним кітом. Багато предметів можна виконати, нагріваючи скло полум'єм. Цікавий є спеціальний винахід з нало-жерної на скляну руру елек-тричної цівки, огріваної елек-тричним струмом. При відпо-відній температурі розжаре-ної струмом цівки скляну ру-ру можна вигинати в бажані форми. До сполуки скляних руру уживають таких самих способів, як при злучуванні металевих руру.

З цього видно, що скло у багатьох ділянках починає ви-пирати дорожчий метал.

УКРАЇНІКА В ІТАЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ

Серед нечисленних статей, присвячених українській спра-ві в італійській пресі, відзна-чимо перш за все велику ін-формаційну статтю генерала Умберто Адемолю, що за-вилася в одному з найбільш поширених місячників "Le Vie delle Mondo" (червень 1939). Її написано об'єктивно з ве-ликим знанням справи. Вже з са-мого переліку окремих розді-лів статті можна уявити собі її багатий зміст: 1) Територі-альне поширення українців. 2) Територія. 3) Етнічний харак-тер. 4) Історія. 5) Українська Радянська Республіка. 6) У-країнці в Польщі. 7) Карпат-ська Україна (в оригіналі: Підкарпатська Рутенія). Стат-тю супроводять 27 прегарних ілюстрацій (в більшості на пів сторінки кожна) та шість мал.

Визначаючи місце україн-ської нації серед інших націй світу, автор пише: "Впродовж століть цей народ у цілому, а-бо в окремих своїх частинах носив різні назви: руських, рутенів, козаків, черкасів, ма-лоросів, українців, але він все залишався тим самим на-родом із спільними етнічними й соматичними рисами, від-мінними від тих, що їх мав на-род московсько-руський. Укра-їнський тип вважається за чи-стий слов'янський тип, справж-ній руський тип. Походження московського-руського народу пізнше і стоїть у зв'язку з монгольським находом у XII. ст. та зо створенням Москов-ського князівства при кінці XIV. ст. Коли в XVII. ст. мо-скви заволідали Києвом і у-країнськими землями, вони взяли собі також і ймення "руський", але їхня азіатська вдача, що походить з мішани-

ни з кіргізами, татарами і монголами, їм залишилася... Говорячи про боротьбу з мо-сковським більшовизмом, ав-тор зазначає, що українська держава повинна була увійти в ту низку держав, що відго-родили Росію від Європи, а-ле Європа, "втомлена війною, віддана ріжним кризам, не під-тримала цієї держави"... Про українців у Польщі автор зна-є, що "польський уряд не до-держав своїх обіцянок автоно-мії, і українці знаходяться в стані гнету і незадоволення". Про Карпатську Україну автор каже: "Хоча й говорять укра-їнськими діалектами, (карпат-ські) рутени не почувать се-бе українцями. (?) Бар'єра Карпатських гір причинилися до того, що вони залишилися поза національним і культур-ним рухом своїх національних братів, що заселяють Галичи-ну та советську Україну. Крім того Карпатська Україна вхо-дила в склад не Австрії, як Галичина, але Угорщини, і та-ким чином ці дві країни були штучно відділені одна від од-ної особливими заходами у-горської адміністрації та полі-ції"...

З інших голосів італійської преси відзначимо те дві при-хильні рецензії на працю Е. Онаньського "Чарівне коло та ритуальне огороження", виданні "Українського Слова" в Пари-жі. Одна з цих рецензій зяви-лася в місячнику "Ларес" за лютий, а друга в чотиримісяч-нику "Італійський Фольклор" к. л. за 1939.

В римському щоденнику "Ли-скалі" заволоділи Києвом і у-країнськими землями, вони взяли собі також і ймення "руський", але їхня азіатська вдача, що походить з мішани-

З ВАТИКАНУ

6. червня папа прийняв на спеціальній аудієнції україн-ську і російську духовну ко-легію, а також усіх церців у-країнського чину св. Василя, що на цей час знаходилися в Римі, на чолі з архимандритом о. Ткачуком, та членів ро-сійської католицької колегії на чолі з єпископом Евреїно-вом. З цього приводу в іта-лійських часописах з'явився офіційний комунікат, з якого вибираємо останній уступ: "Папа виголосив до присут-ніх важливу промову. Поздо-ровивши їх з закінченням святкування пам'яті св. Воло-димира і привітавши єписко-па та "рутенських" і "руских" священників, папа зазначив, що присутні представляли для нього всю Росію, за яку він молиться і наказує молитися, певний її відродження..."

Цей комунікат викликав ціл-ком зрозуміле схвилювання в українській колегії, яка не могла зрозуміти, як папа міг включити українську колегію та чин св. Василя в понят-тя єдиної Росії.

Офіційний відчит про цю аудієнцію і промову папи, що з'явився день пізніше в "Осерваторе Романо" виявив, що папа в своїй промові звер-тався окремо до представників "рутенського", себто украї-нського народу, й окремо до представників "русського" се-бто московського народу. В ко-мунікаті, складений для іта-лійської преси ввійшла тільки та частина промови, що була звернена до москалів.

В цьому ж числі "Осервато-ре Романо" вміщено текст ве-ликої промови кардинала-Пе-легрїні, що він її виголосив 21. травня з приводу свят о-хрещення Руси. В цій промові він між іншим сказав, нага-чуючи поклати кінець ріжним непорозумінням, що виника-ють з хибної термінології: "Дві колегії "рутенська" і "русська" представляють дві

ДЛЯ ПІЗНАННЯ ЖИТТЯ РІЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЛЕМЕН

ЧИТАЙТЕ ПОВІСТІ З ІХ ЖИТТЯ

Наприклад для пізнання життя ЛЕМКІВ:

ФРАНЦ КОКОВСЬКИЙ

ЗА ЗЕМЛЮ

ЛЕМКІВСКА ПОВІСТЬ

з передмовою Богдана Лепкого
Автор цієї повісті служив довгі роки суддею на Лемківщині, а, як з'ясує, суддя може пізнати життя народу так, як лише може пізнати уродженець або священник.
Життя лемків у цій повісті змальоване таким, яким воно є. Автор нічого не підкреслює ні згоджує. Він ні навчає, ні моралізує. Як суддя старается писати по правді: мале велику любов лемка до прадідайної землі, його старинні звичаї, що часто зударяються з писаними законами держави. Лю-бов до землі й прадідайного звичаю зударяється з любов'ю до ін-шої людини, і так повстає скла-да на тканина життя цього пра-вого українського племені, що на своїй малорозжайній землі та се-ред важких і несприятливих жи-тєвих умовів зберегло свою рід-ну землю, свої старосвітські звичаї мову й віру.
Відомий український письмен-ник Богдан Лепкий у передмові до повісті подає багато невідомого про лемків та автора. Ві-розови в повісті йдуть лемків-ською мовою, але автор облекчає розуміння цієї мови додаванням до кінці книжки словничка лемків-ських слів.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до: "Svoboda" JERSEY CITY, N. J.

3 ДНЯ

ЧИ МАЄМО ПРИЧИНИ СЕБЕ ГРИЗТИ?

Ледви чи котрабудь держава нація, репрезентована на Світовій Виставі, здобула на таку програму, на яку здобули українці 18 червня н. р. Правда, всі державні нації побудували чудові павільони; в нутрі тих павільонів підніють чудові зразки їх мистецтва, культури, промислу. Все це робить дуже гарне враження і приємно це оглядати. Але це все жодна держава побудувала й усталила відносно малими зусиллями. Маючи до своєї диспозиції державні фонди, не важко було побудувати павільон і придбати хочби найдорожчі експонати. Гроші діяли всюди мов магічна палочка.

УКРАЇНЦІ МАЛИ ІНШІ ПЕРЕШКОДИ.

Зате українська програма була влаштована зусиллями не держави, тільки української робітничої еміграції в Америці. Вона не могла на ту ціль зложити мільйонів. Зате вона зложила збірний труд, вишлючила коло тисячу співаків і танцюристів, одягнула їх у гарні українські строї, поставила під провід знаменитого диригента й танкових знавців та вивела цю чудову панораму перед очі багатотисячних глядачів.

Чужі народи замовляли в себе найкращі мистецькі сили, платили їм великі платні і висилали на Світову Виставу репрезентувати їх націю. На ша робітничої еміграції не могла на те здобутись. Лише завдяки щасливому збігов обставин могла вона поставити на програму крім хору і танців свого знаменитого мистця-співака і талановиту дитину-скрипачку. Решту програми вона поставила своїм збірним трудом, своїм пієтизмом до народної штуки і великим бажанням показати ці мистецькі скарби чужинцям.

Чужий державний наряд на ту програму признає би сотки тисяч доларів. Ми виконали це при дуже малих грошевих засобах. Диригенти хорів, кожний хорист і хористка, танцюристи і танцюристки даром віддавали свій труд. За неаб без нарікань докладали до того з власної кишені. Хіба це не гарна риса нашого народу? Хіба це не шляхотні прикмети?

СОВЕТСЬКІ КОЛОДИ.

Перешкоди під ноги кидала нам Москва. Треба було напружувати всі сили, щоб ті советські перешкоди побороти. І знов, на ту боротьбу державні народи асигнували сотки тисяч доларів, пускали у рух цілу пропагандну машину. А ми, українці, поборювали ці труднощі майже голіруч, без фінансових засобів, покриваючи лише найкращіші видатки; решта йшла — за спасибі.

Були труднощі з удержуванням ладу підчас програми. Там, де треба було кількохсот поліцаїв, заряд Світової Вистави поставив... п'ятох. Наслідки відомі. Також із невьяснених причин хтось на Світовій Виставі спровадив доставка деревляних платформ, замовлених українською корпорацією, до советського павільону і він там ті платформи залишив. Опісля всі розцібилися за ними платформами, а де вони зникли, немов ввазили у пивницях ГПУ. Вислід такий, що програма мусіла відбуватись на низькій платформі і через це люди не могли бачити як слід програми.

ЩЕ „ТРОШКИ“ ПЕРЕШКОД.

Були перешкоди і з боку своїх, заводових „критиків“. Вони, від народин української

виставової корпорації прооркували, що з того нічого не вийде, що шкода труда і грошей, і т. п. Деякі з них опісля навіть поширювали вістки, що „гроші покрали“. Одним словом, у той час, як одні своїм тихим трудом старались підготувати добру програму, заводові „критики“ виявляли невислушу енергію, щоб не допустити до успіху.

КОЖНИЙ ДИВИТЬСЯ НА ТЕ, ЩО ЙОМУ МИЛЕ.

Та це вже такий світ. Одні працюють, другі критикують. Одні бачать успіх, інші невдачу. Одні дивляться на гарну статую зпереду, інші забігають ззаду. Одні будуть захоплюватися співом, танцями, програмою — інші забудуть про це все, а бачитимуть тільки той нелад, що траплявся серед глядачів; або думатимуть про той тикет, за який мусіли заплатити при вступі.

Та хай мальоконтенти і заводові „критики“ кудкудакають, скільки хочуть. Ми йдемо вперед, творимо гарні речі, на які можемо бути горді. Говоримо це не для хвалі, тільки для морального скріплення нашої суспільності. Про успіхи наших починів говорять і чужинці. Американський журналіст Генрі Бекет, наприклад, у „Нью Йорк Пості“ з 19 червня н. р. говорить про українську програму так: „Хай чиліський павільон, одно з найвідрадішших місць на Світовій Виставі, нині трохи посується, щоб я міг також похвалити Українсько-Американський Народний Фестиваль, що є подією вчорашнього дня... Вчорашні народні танці під проводом Андрія Кістя і Михайла Лаврика були чудовою виставою (магніфісент спектел)... злучені українські народні хори співали з подиву гідною докладністю і забарвленням під визначним дром Олександром Кошицем“.

Обчислювали чужинці приянність наших людей на десятки тисяч. А деякі українські часописи подали — „десять — дванадцять, або п'ятнадцять тисяч“... Також новинку про цю подію подали в такім місці, що годі її доглянути. Невже різні прояви в нашій суспільності їх аж так мало цікавлять?

Між залюбленими.

Вона: Одно лиш тебе прошу: ніяких довгих заручин; добре? Він: Не бійся, кохана. Я ще ніколи не був довше заручений, як три тижні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗВІДКИ ВПАВ ПЕРШИЙ СТІЛ У СВИТОВІЙ ВІЙНІ.

Під таким заголовком 12-го червня ц. р. появилася в нашій „Свободі“ статейка, у якій обговорюється, що перший стрілував з сторони австрійського офіцера 28-го липня 1914 р. на так званому „Малому Циганському Острові“. Цей стріл започаткував світову війну.

Все, що годилося тут додати, то такий факт, що так започаткована війна в липні 1914 р. перетривала повних чотири роки, три місяці й десять днів, що загально винесло 1,560 днів.

По стороні аліантів до той загальної різни стануло 12 держав, а саме: Велика Британія, Франція, Росія, Італія, Бельгія, Греція, Японія, Чорногора, Португалія, Сербія, Румунія й Злучені Держави Америки.

По протиній стороні до борні станули: Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина та Болгарія.

Усі згадані держави кинули до боротьби коло 70 мільонів жовнів.

Велика Британія мала зобов'язаного 9,500,000 війська. З того підчас війни згинуло 1,104,890 жовнів, ранених було 2,200,000. Дітей, що втратили батьків, лишилося 300,000, вдів полишилося 160,000, цілком отемнілих вояків осталося 2,100, збожеволіло підчас війни 6,187 жовнів, розстроєння нервів набавилося 4,060, сухіт набавилося 42,000, цілком неспосібних до праці полишилося 423,000, причому Велика Британія задовжилася на 35 мільярдів доларів.

Росія поставила до війни 12,000,000 війська. З того у війні згинуло 1,800,000 жовнів, ранених лишилося й 4,226,000.

Франція поставила до війни 8,410,000 війська. З того в борні полягло 1,357,000, ранених лишилося 4,226,000.

Злучені Держави вислали до війни 4,355,000 війська. З того полягло підчас війни в Європі 126,000, ранених лишилось 234,300.

Італія зобов'язувала 5,615,000 війська, з того підчас війни згинуло 650,000, ранених лишилося 950,000.

Бельгія поставила 400,000 війська. З того підчас війни згинуло 44,000, ранених лишилось й 200,000.

Румунія мала зобов'язова-

них 1,000,000 жовнів, з того згинуло від куль 335,706, а ранених лишилося й 150,000.

Сербія поставила до війни 707,343 жовнів, з того згинуло 400,000, ранених лишилось 150,000.

Японія зобов'язувала 800,000 війська. З того згинуло тільки 300, а ранених лишилося й 907.

Чорногора поставила 50,000 війська, згинуло 3,000, інвалідів лишилося 10,000.

Португалія поставила 100,000 війська, згинуло 7,222, а ранених лишилося 18,751 жовнів.

Греція поставила 230,000 війська, згинуло 5,000, інвалідами лишилося 21,000 жовнів.

Загально по стороні аліантів було зобов'язаних 43,167,343 війська. З того в боротьбі впадо 5,833,918 осіб, інвалідами лишилося 13,009,907, осіб, а пропалих без вісти та полонених начислено 4,121,000 людей.

По стороні центральних держав: Німеччина зобов'язувала 13,230,000 війська. З того підчас війни впадо 2,000,000, ранених лишилося 4,249,000, сиріт лишилося 58,000, вдів 533,000, і інвалідів 785,000.

Австро-Угорщина зобов'язувала 9,000,000 війська. З того підчас борні згинуло 1,450,000, інвалідами лишилося 3,620,000.

Туречина поставила 2,850,000 війська, з того згинуло 325,000, ранених полишилося 40,000 людей.

Болгарія поставила 1,200,000 війська, згинуло підчас війни 87,500, а інвалідами лишилось 152,000.

По стороні центральних держав зобов'язаного війська було 26,300,000, в боротьбі полягло 3,862,000, інвалідами полишилося 6,251,000, пропалих 3,620,000.

Усього зобов'язаного війська в усіх 16 державах, яке боролось підчас світової війни, було 69,467,343 душ. З того згинуло від куль 9,695,918 людей, інвалідами лишились 19,260,907, в полонах знаходилось 7,750,919 осіб.

По тій страшливій взаємній світовій різни лишилось 9,000,000 сиріт, 5,000,000 вдів, знищених послістостей обчислено на \$84,510,000,000, загальна фінансова страта виносилла \$186,233,637,097. А замордування одного жовніра підчас тієї війни коштувало \$25,000.

Знавці обчислили також, що колиб усі труми з поляглих жовнірами підчас тієї війни поуставляли одну біля другої так, щоб дотикали себе, то цей „ланцюх“ людських тіл заняв би простір, починаючи від самого Парижа, на схід, досягнув би аж до самого Владивостоку!..

Михайло Беля,
Нью Йорк, Н. Й.

ВІД ЧОГО ЗАЛЕЖИТЬ ПОЛ ДИТИНИ?

На конгресі гінекологів у Філадельфії професор д-р Петерсен виступив із сензаційним рефератом, у яким доказував, що пол немовляти залежить від погоди, яка була у хвилині, коли жінку запліднено. В гарячі дні запліднення приводить жінка дівчат; жінка, запліднена в зимні дні чи ночі, приводить на світ хлопців. Д-р Петерсен доказував статистику, що температура дійсно має вплив на те, чи прийде на світ хлопчик чи дівчинка.

З червня — Д.К. Який батько, такий і син.

Господар зловив уночі під своєю коморою малого шибеника.

— То ти такий малий, а вже хочеш красти? Чекай, заведу тебе до батька, дасть він тобі!

— Коли мій батько заливився ще в коморі... — відповів хлопчина.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Культурна маніфестація.

Я дуже мило здивований. Я сподівався, що наш виступ на Світовій Виставі в Нью Йорку впаде задовільно, але ніколи не надіявся, що він вийде так імпозантно.

В першій, мірі належить велика подяка членам нашого Виставового Комітету, що вони, поборовши всі перешкоди, довели діло до успішного кінця. Довго вони будуть пам'ятати той Український День!

Щиру подяку треба зложити всім хористам і хористкам і їхнім учителям та незрівняному диригенту того великого хору, проі. О. Кошицеві. Співати на отвертому повітрі — це нелегка штука, а проте всі пісні випали незвичайно добре. Це в першій мірі заслуга такого диригента, як д-р Кошиць. Заслуга співаків у тім, що вони вивчили добре своїх пісень і вважали пильно на всі знаки управителя хору. Всі пісні з усіми нюансами були чути виразно навіть на самих задах великої виставової площі. Честь Вам, Співацьки та Співаки, і Вам, Батьку-Диригенте!

Окрема згадка належить п. П. Ординському за прекрасне солю, яке він відспівав знаменито у пісні „Почаївська Божа Мати“.

Голос п. М. Голінського, хоч на вільнім повітрі, не заломився ані разу. Це співав з Божої ласки: кожний звук відспіваних ним чотирьох пісень відбивався в серцях слухачів і провадив їх ген-ген за море — до рідного краю, під рідну стріху. Такий співак уміє чарувати!

А що сказати про маленьку нашу скрипачку, Донну Греско? 10-літня дитина, а така в неї ерудиція! І тон знаменитий і техніка прекрасна! Дай їй, Боже, добитися доброї долі!

Всі танці випали зовсім добре, хоч у такім великим гурті танцюристів можна було сподіватися деяких недокладностей. Честь і подяка їхнім учителям!

Що така сила нашого народу звалилася на цю нашу виставу — то знак великого патріотизму наших людей, котрі розуміють, що то таке народна маніфестація. Що багато осіб не бачили того, що діялося на сцені, це — як уже вияснено деінде — не наша вина. А назагал — треба навести слова нашої старої пісні: „Живем, живем нашим життям, його ніхто не відбере нам!“ Наші вороги посоромились, а „Україна ще не вмерла“ і не вмере!

Осип Стеткевич.

Скромний.

— Як думаєш, чи геніальність є дідиною прикметою? — Не знаю, друже. Не маю дітей.

РІЖНИЦЯ ТЕМПЕРАТУРИ ДЛЯ МУЖЧИН І ЖІНОК

Відомий німецький гігієніст д-р Ернест Фрідбергер зробив цікавий дослід: він поклав термометри та інші прилади до мірення вогкої температури, спеціально ним придумані, до білизни та одягу мужчин та жінок. Виявилось, що температура при шкірі жінки є 10 ступнів нижча, ніж температура у мужчин, а різниця між їх вогкістю є у відношенні 1:2 або 1:3. Пересічний сучасний мужчина живе у більшості свого життя, без огляду на літо чи зиму, у тропікальній атмосфері, тільки його руки і лице відчують середовище трохи лагіднішої температури. Пересічна жінка відчуває довкола себе завжди температуру шкіри, холодне сухе повітря, подібне до альпійського. Тепер зрозумілі розбіжності настроїв і поглядів у обох полів щодо того: чи холодно, чи тепло?

Оборона перед холодом.

Коли виходите з гарячого помешкання надвір, де холодно, зробіть глибокий віддих носом і стримайте свій віддих. Таким робом кров допливе до поверхні вашого тіла та охоронить вас від прикрого першого холоду. Надворі треба трима закриті уста і не говорити так довго, поки тіло не пристосується до наглої зміни температури.

Один американський медичний журнал радить людям, занадто вразливим на зимовий

холод, робити таку пробу: вкладати руку до води температурою 50 ступнів Фаренгейта і тримати її 1 або 2 хвилини. Цю пробу повторити приблизно місяць.

СЕНЗАЦІЙНА РОЗПРАВА.

На розправу проти Вільяма Бокнера, обвинуваченого федеральним урядом за вживання почти для продажу фальшивих бондів, покликані як свідки визначні люди з Голівуду, між ними відомий фільмовий актор Френк Морган.

Чесний.

Комісар поліції до злочинів: — Що ви зробили з грішми, які ви вкрали. — Віддав! — відповів злочин. — Кому? — Своїм у віртелеві.

ГР.-КАТ. ЦЕРКОВ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ У ВИПАНИ, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

950-ЛІТНЮ ПАМ'ЯТКУ ОХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

Ювілейне свято розпочнеться рано в 10. годині Службою Божою, на якій буде опівати хор з Джерзі Сіті під диригентурою проф. Василя Геєли. По Службі Божій українська академія і папаша за поляглих за волю України. В першій годині сполудня банкет. Ввечір, в годині 7., відспіває той самий хор концерт. По концерті забава до 1. зраня. За привіт і гарну забаву ручить — Комітет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ З ОКОЛИЦЬ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.! УВАГА! ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 372. У. Н. С. у ПЛЕЙНФІЛД В НЕДІЛЮ, 16. ЛИПНЯ (JULY 16, 1939)

(вразі непогоди пікнік відбудеться в наступну неділю, 23. липня) ПІД СТОЛПІМ ДУБОВ ПРИ ОЛД РАПІТАН РОВД Початок у годині 3. пополудні. Вступ 25 центів. Запрошуємо шановних громадян місцевих і околичних прийти на той пікнік, бо будемо мати багато несподіванок, за що ручить. — Комітет.

І ДІМ ВСІ НА ДРУГУ ПРОГУЛЬКУ (BOAT RIDE)

СОЮЗУ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИК. БІЗНЕСМЕНІВ В НЬОАРКУ, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

з Порт Ньюарк точно в годині 8:30 рано

рікою Гудсон до найбільшого та найкращого степового парку в горах BEAR MOUNTAIN на величезній модерній „Бовт“ S. S. YALE, який має 1,500 кіресла, тож цього року буде доволі місця. „Бовт“ вийде з Порт Ньюарк точно в годині 8:30 рано. Для більшої приємності прогулянки дві добрі оркестри будуть пригравати до танців на двох осібних салях. Візьміть „Бовт“ ч. 4 на розі Бродв і Маркет вулиць, який заведе Вас просто до порту. Для тих, що приїдуть до порту автомобілями, комітет постарався за безплатне місце під сторожею. Билети \$1.25 від особи, для дітей 50 ц. включно зі вступом до парку. Билети можна набити в усіх Товариствах. „Бовт“ вернеться на 11 год. ввечір.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ (СІВІК СЕНТЕР) ВІДБУДЕТЬСЯ ПЕРШИЙ СЕЗОНУ

Величавий Пікнік

В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

у WILLOW POINT PARK (ON BAY ROAD)

Проситься всіх членів, як рівнож симпатиків, котрі мають свої автомобілі, щоб явилися коло У. Н. Дому в 10:30 рано, щоб трохи приїхати до параді авта. Точно в годині 11. рушимо гусаком на призначене місце. Запрошується рівнож тих членів, і не членів, хто не має свого автомобіля, на вище означений час коло У. Н. Дому, звідки всі разом поїдемо на пікнік.

Запрошується ввесь український загаль за Роустер, Н. Й., і з околиць численно приїхати, а певно не пожадує, бо це є дуже гарне місце на пікнік. Музика М. Юркова. Будуть перегони та інші цікаві забави для старших і для молодіжки.

Хтось зраня не міг приїхати, то може самий їхати просто Clifford Avenue до Empire Blvd. Ізте просто аж на гору до першої дороги, що скручує наліво, Bay Rd.

П. С. Пікнік відбудеться без огляду на погоду, бо там є велика сая.

ЯК ПРИЙШЛО ДО ВИРИШАЛЬНОГО ПОВСТАННЯ ПРОТИ ПОЛЬЩІ ЗА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Відомий український історичний повістяр АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ

має цю цікаву добу

В СВОЇЙ ПОВІСТІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Повість починається відданням 14-літнього Богдана Хмельницького, сина Михайла Хмельницького, сотника чигиринського полку реєстрових козаків, до езугського ліцею у Львові, та доведена до моменту, коли нелюдський сусід-лях розбив сімю й родинне життя Богдана Хмельницького й коли Хмельницький рішається шукати пмісти за свої особисті кривди, направляючи кривди ворогів супроти всього українського народу. Читач пізнає всі визначні дієві особи, що грали чільну роль у великих переворотках тих часів, що остаточно змінили зовсім історію східної Європи.

З портретом автора й передмовою.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляйте:

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! УКРАЇНЦІ БОСТОН, СЕЙЛЕМ І МЕНЧЕСТЕР! УВАГА!
ЗАХОДАМИ ВІДДІЛІВ ОДВУ.

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

В ВОЛИНСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ ПАРКУ В МЕТУЕН, МАСС.
Початок у годині 12. сполудня.

Весь дохід з цієї імпрези піде на доміч казнач. Сіновіам Карп. Українці.
Для того маємо честь запросити всіх широкі українці поближчих околиць Сейлем, Массачусетс, Нью Гемпшир і Ровд Айленд. Хай ніхто не жадає часу, а най прибуде на цей Пікнік, де на лоні природи разом забавимося та й посправаємо, щоб відповідна сума пішла для тих, що готові своє життя віддати за Україну.

За порядок і тарну обслуговуватимуть — Управа відділів ОДВУ.
Direction to picnic at Methuen, Mass.: Take Route No. 28, and go to Methuen. After passing the Methuen Square, take first Street on right. There will be a sign on the corner of the Street.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, 25. ЧЕРВНЯ (JUNE 25, 1939)

у DUBY'S GROVE, WARWICK AVENUE.

Початок у годині 1. пополудні. Вступ вільний.

Цим запрошується всіх місцевих і доколичних громадян прибути численно на цей пікнік. Будуть всілякі спортивні змагання, багато несподіванок, роздача до 20 нагород. Музика першої класу. За добру забаву ручити — Комітет.

Direction: Straight Broad St. to the Warwick Ave. and you will see a big sign on the right hand side "Duby's Grove."

НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ ПО ДОРОЗІ НА СВІТОВУ ВИСТАВУ В НЬО ЙОРКУ

НЕ ПОМИНИТЬ ВСТУПИТИ НА ОБІД, ВЕЧЕРУ
АБО ПЕРЕНОЧУВАТИ.

У TANNERSVILLE INN
У TANNERSVILLE, PA.

У ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКИХ ГОРАХ ПОКОНО
ПРИ РУТІ „БОСІВ" ГРЕЙГВІЛД І МАРЦ.

СМАШНІ СТРАВИ ДОМАШНЬОГО ВАРЕННЯ. —
ВИГІДНІ КОМНАТИ ПОДЕННО АБО ПОТІЖНЕВО.
— ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

ВЛАСНИК УКРАЇНЕЦЬ

М. МАСЛЯК.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО
ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРО-
СВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ
ЦІННИК КНИЖОК.

ПЕРЕХІД РОБІТНИКІВ З WPA В ПРАВАТНУ ІНДУСТРІЮ

В Америці є загально при-
нята думка, що робітники на
WPA мають там стає занят-
тя. На ділі справа маєтсь са-
ме навпаки. В останніх часах
робітники дуже скоро перехо-
дять з WPA в приватну інду-
стрію. Правда, що дехто пер-
тається назад, але перехід, як
то кажуть, на свій хліб є ба-
гато більший, ніж загально
люди думають. Адміністратор
WPA, полковник Ф. С. Геринг-
тон, недавно тому оголосив
дуже цінні інформації в цій
справі.

Він говорить, що більш як
дві третини тих робітників,
які є нині на WPA, були при-
няті в осіні 1937 року. Лише
16.7 відсотка робітників на
WPA працює там по три роки.
Це переважно старі люди,
які вже не можуть знайти
праці в приватних заводах.
Одна четвертина, а саме 25.6
відсотка працівників допомо-
гових робіт тримається WPA
більш двох літ, а 30 відсотків
робітників працює там поперех
18 місяців.

Ці числа показують, що лю-
ди, які працюють на федераль-
них проектах, не будують там
собі життєвої кар'єри. Як їм
трапляється робота в приватній
індустрії, то вони негайно по-
кидають WPA й ідуть пра-
цювати у фабричному заводі.
Рахунок показує, що переся-
но робітники працюють на
WPA лише 12.5 місяця.

Звіт пол. Герингтона даль-
ше говорить, що пересячний
вік робітника на WPA є 39 ро-
ків і п'ять місяців. Значить,
що скоро буде сороківка, а
після сороківки пересячному
робітнику багато тяжче
знайти роботу, ніж тому, що
має років двадцять. Це власне
є головною причиною, що
старі робітники стоять на
WPA довше, як люди молоді.
Пол. Герингтон каже, що „ті
люди, які ще не мають со-
рок літ, а працюють на фе-
деральних проектах по три а-
бо більше років, становлять
менше ніж одну восьму части-
ну, а тих, яким уже минула
сороківка, нараховують 21.8
проценту”.

Цікава річ показується тоді,
як порівняємо найстаріших з
наймолодшими віком робіт-
ників на WPA. Тих, які ще не
хают більш 25 років життя,
а працюють на допомогівій
роботі по три роки, є лиш
6.3 проценту, а тих, яким уже
минуло 65 років, нараховують
29.7 проценту.

Щодо жінок, яких доля за-
гнала на WPA, то з ними спра-
ва стоїть трохи інакше, бо ко-
ли жінки, які працюють на
федеральних проектах по
більш як три роки, начисля-

ють 16 відсотків, то жінок є
аж 20 відсотків. Але і вони
стараються покинути WPA і
шукають праці деінде. Біль-
шість жінок виходить з WPA
перед 18 місяцями. Лиш 39.6
відсотка працює там по 18
місяців. Назагал жінки трима-
ються WPA по 14.6 місяця.

При будові, якою займаєт-
ся WPA, працює по три роки
постійно менше робітників від
пересічного числа людей на
WPA взагалі. Іх там є 15.6
відсотка, а на всіх інших про-
ектах 16.7 відсотка. Щодо ро-
бітників у „білих коверіях”,
цебто умовних, то їх число ви-
носить 21.4 відсотка. Загально
думають, що ті робітники, я-
кі працюють при шитті, пра-
цюють на WPA стадо, але на
ділі воно так не є. Іх є неба-
гато, а тих, що роблять по
більше як три роки, є 21.6
відсотка.

Пол. Герингтон сказав, що
на основі переведених студій
над віком і часом праці ро-
бітників на WPA, показуєт-
ся, що „назагал беручи, ро-
бітники працюють на феде-
ральних проектах один рік з
іаком, а 70 відсотків людей
принято до праці на WPA пі-
сля депресії в осіні 1937 ро-
ку. Студії над проблемою без-
робіття вже нераз доводили,
що це правда. WPA zatrudнює
безробітних людей на корот-
кий час, даючи їм нагоду про-
житку і спромозгу знайти со-
бі заняття в приватних під-
приємствах.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ШКАГО-БОРНСАЙД, ІЛЛ.
На ранених і півкачів з Карпатської
України.

Найкращою відповіддю всім нашим
критикам і ворогам може бути від-
повідь, що через свій спротив проти інвазії
азійських гунів на нашу землю оти-
нилася на вигнанні або осталися ка-
зками. Громади української про-
посавної громади с. Петра і Па-
ла в Шкаго, на Борнсайд, попри
інші жертви, складають свої одно-
дні заробітки на руки свого па-
роха о. П. К., який через Об'єднання
висилає їх на приватну цілю. Пра-
ва, збірка постує дуже пинно, бо
є свої доморослі безхарактерники,
що бунтують людей проти цього.
Та досі через Об'єднання висла-
но, що було й оголошено, \$31. А тепер
дальші жертви зложили: Г. Михалко
і М. Гуцула (з Гарвей) по \$5; М.
Бруць і М. Литвин по \$3. Разом \$16.
Разом з попередніми жертвами \$47.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВИСТАВИ
В НЬО ЙОРКУ
„LUCKY OPEN KITCHEN”
33 THIRD AVE. (3), між 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY

Де зайти на добрі
сидіння і обід
Реставрація
отворена
ДЕНЬ І НІЧ

Там можна дістати по приступних цінах смачні
старокраєві, як рівно американські страви. Ми певні,
що Вас задовольнить, як цього певні ті сотні й сотні
найбільш українців і американців, котрі вже щодня
заходять до нашої Ресторанції.
За добрий харч і обслуговування
браття І. І. А. ГЕЛЕТІ.

Та треба дати певних жертв.
Тому, дякуючи за зложені жертви,
прошу про дальші, бо потреби ве-
ликі. Показим жертвам політично-
патріотичну зрілість нашої громади.
За уряд пароліний: о. П. К.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

На помч жертвам чехо-словацького
димуства.

На срібному веселлі в громаді
Семени і Анни Антоновичів в А-
сторі грот. О. Балас і Н. Парабур-
ра збирали мис гостями \$6 для ра-
нених Сіновіам Карпатської Укра-
їни, а \$4 на іншу цілю. Шановні юні-
ати Антоновичів дали \$2, а по \$1:
обое Парабурі, Балас, Рудий, Дума,
А. Романішин, Гула і Вєжкий. Гро-
ш у сумі \$6 для висилки через Об-
єднання передав підписаний.

На срібному веселлі в громаді
Онуфрія і Марґаліти Балас у Нь-
О Йорку грот. Максим Савицький з-
ібрав для карпатських Сіновіам
героїв \$15, а \$5 на іншу цілю. Ша-
новні юніати Балас дали \$3, а по
\$1.25: обое Гайові, Гулі, Максимі-
ди, Свигуни, Савицькі, лаві Зелонка,
Г. Савицький, В. Кіт, С. Савицький,
Романчук, Олександр, Антонович і о-
бое Коти \$2. Призначені тім патріот-
там, що при забаві пам'ятають за
найбільше потребуєч. Гроші пе-
редав підписаний.

П. Задорський.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

ОДВУ І УЗХ ОДВУ для героїв
Карпатської Сіни.

Попри те, що труд і особисті жер-
тви членів є в кожній постаті в
Філадельфії для героїв Карпатської
Сіни, то тим разом вислаємо ще
\$24.25 на ту саму цілю до централь-
ної управи ОДВУ.

Багато труд і боротьби треба бу-
ло звести членам і членикам ОДВУ
і своїм українцям, щоб зібрана на
вічу 19-го березня б. р. жертва
\$306.85 пішла для Сіновіам через
Об'єднання. Жертви і труд членів і
члеників ОДВУ є також у посланні
(\$103.20) через Об'єднання Україн-
ської Православної Громади в Філа-
дельфію.

На теперішню посланку зложились:
Теодор Свистун і Вікторія Рутецька
по \$5; проф. Онуфрій Рибачок \$2;
по \$1: П. Дутко, Т. Годушенний
(Тромбаверсон), П. Д., Рибачок,
М. Олександр, М. Сосак, С. Берке-
вич, Михайло Шагала, Марія Ру-
тецька, Філіпп Ситкевич; по 50 ц:
Анна Терпільюк, Н. Скрипник, Г.
Сюмо, М. Замулинський; Анна Гон-
тарик 25 ц.

Ці гроші збирали членики УЗХ
ОДВУ ч. 19. На листи: пані Пилипів
і пані Тєкля Рибачок.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На визволення боротьбу.

Членики 2-го від. УЗХ ОДВУ в
річницю смерті бл. п. Е. Коноваль-
ця зложили жертви на визволення
боротьбу. Жертвували: Ю. Левчи-
ка \$2.50; по \$2: К. Коблян, М. Тру-
севич; по \$1: Т. Якимчук, Е. Но-
ліщук, П. Жуковська, А. Карчик,
О. Левен, А. Киріч, К. Нечесні, С.
Костриця, Е. Волошин, А. Трєчін;
Павла 50 ц. Разом \$17.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILLIAMSTOWN, N. J. Branch 307
will hold its meeting Sunday, June
25, at 1 P. M., in the Basement of
the St. Peter & Paul Church in Wil-
liamstown, N. J. — Joseph Arkatyn,
Sec.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Монесен, Па. в домі 317
Schoemaker Ave., був забитий
18. червня 1939. року в годині
7. вечором, член відділу 338.
У. Н. Союзу
ІЛЬКО ОПАР.

Прозав всего 21 роки. Ро-
дился 2. септя 1918. Був чле-
ном у Молодечім Департамен-
ті від 2 року, перейшов до
старших членів 23. марта 1936.
Позісавні батьки: Михайло і
матір Софія і 2 сестри: Ма-
ріо і Юлію.
Похорон відбувся 20. червня
в годині 2-й.
Вісім Йому пам'яті!
Іван Адамів, секр.

ВИПРОДАЖ

Красні Гуцульські Дерев'яні Ви-
стави, які мали бути на Світовій Ви-
ставі, як Красні годинники з Тризубом
вкладеним по середині, красні по-
пелнички (ash tray), Термометри,
Дек Сети (у 4 кавалках), Ручки до
перу, малі Брошки для жєтєнки і т. і.
Красні дерев'яні річч по знижєній
ціні. Замовлення шліть до: 136-40

PETER MARTINUK,

120-11 — 14th Road,
College Point, L. I., N. Y.
(Близько Світової Вистави)

Даром пробна МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є прийнятний і легкий
до зажиття.
Мілертон дає найкращі успіхи,
коли його вживається тільки в ко-
жності, а тоді зажиття його
або зараз перед нічним спочи-
ном, або по вставанні рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢
вистіє майже на цілий
місяць.

Спеціальна Ювєлейна Офєрта

Ціни до 31. грудня 1939:
1 Package Millerton .75
2 " " 1.25
3 " " 1.75
6 " " 3.00

Ціни по 1. січня 1940:
1 Package Millerton 1.00
2 " " 1.50
3 " " 2.00
6 " " 3.50

Питайте за зйлами Мілертон у
вашій сусідній аптці, а як там
його не мають, то пишть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важкі лише при замовлен-
ні просто з головної офіє.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР,
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
12. Вєсєр від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРІЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН.
Добрий бізнес на сєднєвч. На-
дєтєсь для українських людей. Го-
лоситєсь під числом 144-5
293 AVENUE "B"
NEW YORK CITY.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Пошукує СТЕПАН ГЕНТОША в
дуже важкій справі з краєм. Три ро-
ки тому він мешкав у Нью Йорку.
Хто знає би про нього, або він сам,
прошу з'ясуєтєсь до:
MICHAEL HENTOSH,
DELANO, PA.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА у Милвил, Нью Джєрсі,
на продаж 54 акри землі під плуг.
Господарські будинки, при доорі
дорозі. Бєсь забирають дітє до
школи. Власник мусить продати спр-
ишкою слабого здоров'я. Ціна дуже
присутня. Голоситєсь листово або
приїдєть до власника: 143-5
STEFAN PATYN,
Bucksbutem Rd. 1, Millville, N. J.

СТАРШИЙ самотній музичник, на-
сич 110-акрової фарми без дову,
заміняє її 32 дім або приїде до неї
співники. Голоситєсь до: J. Tanaki,
17 St. Marks Place (E. 8th St.), New
York, N. Y. 144-6

МИХАЙЛО КАНЮК
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОХОРОННИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Модерна каплиця.
Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ
ВСІХ
Телефон: Armitage 4575
Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Бєз рєзонції, як далеко позє
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуєт до нас. Обслуга шира
і чєсна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-8347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєрєтєкер
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Gramercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 188 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 4-5877

Як тільки чоловік захоче...
Суддя: „Як же ви могли рід-
ному братові вибити зуби”?
Підсудний: — „О, високий
панє суддя, як тільки чоловік
захоче, то багато зможе”

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

Спайк і Трол приступили до
Гонфалі з усмішкою. Гонфа-
ля звернулась до них і запи-
тала: „Що ви робите тут?”
„Ми загубились у нетрах і
мандрували по них тижнями.
Ми пробували дістатись до
побережжя”. Гонфалє не під-
озрівала підступу і відповіла:
„Ми також прямуємо до по-
бережжя, ви можете йти з на-
ми”. Білі опришки тільки того
ждали.

„А, це Гарно з вашого бо-
ку”, вони рівночасно відпові-
ли. Тепер, коли всяке під-
озріння в Гонфалі зникло, Трол
нахилився над труном чорно-
го чоловіка і підняв стрільбу.
Рівночасно з тим Спайк ле-
стився коло Гонфалі, пробуто-
чи якимсь способом дістати її
стрілбу в руки. Бо за стріль-
бою вона була для них небез-
печна. Нарешті він солодко
промовив:

„У вас гарна стрільба. Це
мабуть англійський виріб”.
„Так, це англійський виріб”,
потвердила Гонфалє. „Ану, по-
кажіть мені її”, попросив
Спайк. Гонфалє без надуми
дала в руки Спайка стрільбу.
Споглядаючи на трупа свого
послугача, вона завважала:
„Бідачеський!” А по вхилі до-
дала: „Можєб ви були такі
добрі і занесли його тіло на-
зад до табору”.

„Ми не вертаємось до табо-
ру”, відпові Спайк, але вже
цілком іншим голосом. „Як ні,
то ні”, відповіла Гонфалє і хо-
тіла сама нускатись до табору.
Але Спайк її задержав: „І ви
не підєте назад до табору”.
„А то чому ні?” — здивува-
лась дівчина. „Ви не підєте до
табору, бо ми не позволимо
вам. Ви просто підєте з на-
ми”, просив Спайк.